

Beslutningsforslag nr. **B 71**

Folketinget 2022-23 (2. samling)

Fremsat den 15. marts 2023 af Sólbjörg Jakobsen (LA), Steffen Larsen (LA), Ole Birk Olesen (LA) og Alex Vanopslagh (LA)

Forslag til folketingsbeslutning
om at halvere dagpengeperioden fra 2 til 1 år

Folketinget pålægger regeringen inden udgangen af 2023 at fremsætte et lovforslag, der halverer dagpengeperioden fra 2 til 1 år.

Bemærkninger til forslaget

Formålet med forslaget er at halvere dagpengeperioden fra 2 til 1 år, så arbejdsudbuddet øges og der skabes et større incitament blandt dagpengemodtagere til at komme i beskæftigelse.

Dagpenge er en frivillig arbejdsløshedsforsikringsordning for lønmodtagere og selvstændige, som er delvis finansieret af staten. De offentlige udgifter til udbetaling af dagpenge udgjorde i 2022 ca. 11,5 mia. kr. (»Offentlige udgifter til indkomstoverførsler på 386 mia. kr. i 2022«, Mads Lundby Hansen, CEPOS, den 10. november 2022). Formålet med dagpenge er at sikre en vis indkomst, så man ikke er nødsaget til at gå fra hus og hjem, hvis man er blevet arbejdsløs. Derfor giver det også god mening, at danskerne vil forsikre sig mod arbejdsløshed via egenbetaling til a-kasser, og at skatteyderne yder et vist bidrag hertil. Ikke desto mindre finder forslagsstillerne det alt for generøst, at dagpengemodtagere kan modtage dagpenge, i en periode på 2 år efter at de er blevet ledige. I denne sammenhæng bemærkes, at en fuldtidsforsikret dagpengemodtager modtager et bruttobeløb på 19.728 kr. om måneden (»Dagpengesatser 2023«, HK).

Tal fra Danmarks Statistik viser, at antallet af nettoledige dagpengemodtagere i januar 2023 var 58.347 (»AUS07: Fuldtidsledige (sæsonkorrigeret) efter ydelse, køn og alder og sæsonkorrigeret og faktiske tal«, Danmarks Statistik). Samtidig er andelen af ledige stillinger steget fra 1,1 til 2,9 pct. i perioden fra 4. kvartal 2012 til 4. kvartal 2022, hvilket svarer til henholdsvis 16.832 og 58.490 ledige job (»LSK01: Ledige stillinger efter branche, enhed og størrelse«, Danmarks Statistik). Tallene indikerer, at årsagen til ledighed blandt dagpengemodtagere ikke skal findes i manglende jobbud. Det er forslagsstillernes overbevisning, at en af årsagerne derimod findes på pengepungen. Dette bakes op af adskillige undersøgelser, herunder fra De Økonomiske Råd (»Effekter af en toårig dagpengeperiode på beskæftigelse og ledighed: En foreløbig evaluering af dagpengeperioden«, Mikkel Nørlem Hermansen, Arbejdspapir 2014:3, De Økonomiske Råd), Dagpengekommissionen (»Dagpengekommissionens samlede anbefalinger«, Dagpengekommissionen, oktober 2015) og Kraka (»Konsekvenser af en kortere dagpengeperiode«, Andreas Højbjerg, Kraka, den 19. september 2012), som har vist, at den såkaldte afgangsrate fra dagpenge til job stiger markant, når dagpengemodtagere kommer tæt på dagpengeperiodens udløb, og når dagpengemodtagerne derfor har udsigt til enten at skulle stå helt uden ydelse eller alternativt at modtage kontanthjælp på et markant lavere ydelsesniveau.

Med andre ord kommer flere dagpengemodtagere i beskæftigelse, når de er økonomisk presset til det. Ifølge forslagsstillerne kan en høj månedlig ydelse således være medvirkende til, at dagpengemodtagere ikke ønsker at gøre deres bedste for at komme i beskæftigelse. Det er meget problematisk både for de virksomheder, der i øjeblikket mangler arbejdskraft, og for statskassen.

Ifølge Dansk Arbejdsgiverforening svarede 21 pct. af alle dagpengemodtagere i 2020, at de ikke søgte job eller ikke var klar til at tage et job (»Nye tal: Hver fjerde ledig er ikke klar til job – nu lyder der krav om »en opstramning af sanktionsreglerne««, Frederik M. Juul, Berlingske.dk, den 13. september 2021). Disse tal indikerer, at mange dagpengemodtagere ikke tager deres jobsøgning tilstrækkeligt seriøst. I pressen har der også været flere eksempler på dagpengemodtagere, der ikke ønsker at tage ledige job, som deres uddannelse ikke sigter mod (»Nyuddannet i udviklingsstudier til Mette Frederiksen: – Det er en uhyggelig udtalelse«, Tv2.dk, den 8. september 2021). Forslagsstillerne mener ikke, at det er rimeligt over for de mange danskere, der går på arbejde og betaler skat, at nogle dagpengemodtagere fravælger ledige job, som de mener at de er overkvalificeret til. Af denne grund er der brug for et opgør med det jobsnobberi, som findes blandt visse dagpengemodtagere. I denne sammenhæng er der behov for en mentalitetsændring, som tilsigter, at man som ledig aldrig må blive for fin til at tage et job, som man er overkvalificeret til. Derfor bør dagpengemodtagere søge bredt i deres jobsøgen, så de ikke blot søger stillinger, som deres uddannelser sigter mod. Hermed vil de have større chance for at komme i beskæftigelse og bidrage til velfærdssamfundet.

Med forslaget foreslås det at halvere dagpengeperiode fra 2 til 1 år. Med en halvering af dagpengeperioden vil dagpengemodtagere stadig have et helt år til at finde et job. Ifølge forslagsstillerne er 1 år rigeligt med tid til at finde sig et job, særlig i en tid, hvor der er masser af ledige job – faktisk hele 67.000 i 3. kvartal 2022 (»Fald i antallet af ledige stillinger«, Nyt fra Danmarks Statistik, den 25. november 2022 – nr. 401). Ifølge CEPOS-beregninger baseret på svar fra Finansministeriet vil en halvering af dagpengeperioden øge arbejdsudbuddet med 22.300 personer og give staten et provenu efter tilbageløb og adfærd på 6,7 mia. kr. (effekter i 2035) (»Liberal Alliances 2035-plan«, Liberal Alliance, april 2022). Ved at halvere dagpengeperioden til 1 år øges arbejdsudbuddet således i en tid med stor mangel på arbejdskraft.

Beslutningsforslaget skal finansiere et fradrag i arbejdsmarkedsbidraget på 48.000 kr. (det aktuelle personfradrag for 2023). Dette vil give et provenutab efter tilbageløb og adfærd på 5,5 mia. kr. Et fradrag på 48.000 kr. giver en lønmodtager en skattelettelse på 2.400 kr. årligt eller 200 kr. om måneden (beregninger fra CEPOS bestilt af forslagsstillerne. Beregningerne er ikke umiddelbart offentligt tilgængelige). Som følge heraf vil alle beskæftigede, og ikke mindst a-kassemedlemmer i beskæftigelse, opleve at få en større disponibel indkomst.

Skriftlig fremsættelse

Sólbjörg Jakobsen (LA):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om at halvere dagpengeperioden fra 2 til 1 år.

(Beslutningsforslag nr. B 71)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.